పిచిక కథ

[కథానిక]

శ్రీ భమిడిపాటి రామగోపాలం

అనంతుని బామ్మ అతనికి ఈవిధంగా కథ చెపుతున్నది. అనంతుడు ఆమె చెప్పుతున్న కథ వాతావరణములో పూర్తిగా విలీను డగుటవలన ఆ పిల్లవాని ముఖం భయాన్ని తొణికిస్తూఉన్నది.

"ఆ రాక్షసుడు రాజకుమారుణ్ణి ఒక పెద్ద మఱ్ఱి తొఱ్ఱలోంచీ తీసుకుపోయి, శవాలూ కపాలాలూ మాంసపుముక్కలూ అపరిమితంగా ఉండే, వాడి గుహలో పెట్టేటప్పటికి, రాజకుమారుడు పూర్తిగా తెలివి తప్పి పడిపోయాడు...

"చాలాసేపు అలా పడిఉన్నతరవాత, రాక్షసుడు ఆపిల్లవాడిమీద ఏదో మందు జల్లి, లేపాడు. రాజకుమారుడు భయంతో 'నన్ను చంపేస్తావా?' అని అడిగాడు.

"రాక్షసుడు పెద్ద కేకలు వేస్తూ పళ్లూ కళ్లూ మిటకరించి, 'నిన్నా? ఒక్క కబళంలో మింగేస్తాను' అన్నాడు. రాజకుమారుడు ఎంతోసేపు వాళ్లమ్మనీ నాన్ననీ తల్చుకుని ఏడ్చాడు. 'నన్ను చంపేస్తే నీ కేంటి లాభం?' అని అడిగాడు రాక్షసుణ్ణి. రాక్షసుడు ఊరుకోలేదు. కళ్లు మిటకరించి, ఆ పిల్లాడు భయపడేటట్టుగా అరుస్తూ 'నిన్నుచంపి, నీ దెయ్యాన్ని నా వాక్కులో పెట్టుకుని, మీ నాన్ననూ మీ అమ్మనూ చంపించుతాను.' అన్నాడు. రాజకుమారుడు ఎంత ఏడ్చినా వాడు వినలేదు. ఆపిల్లాణ్ణి అమాంతంగా చంపి, వాడి పచ్చిమాంసాన్ని తినేశాడు......"

ముసలిబామ్మకూడా ఈవిషయాన్ని చెపుతున్నప్పుడప్రయత్నంగా కాస్త కన్నీరు కార్చింది; అక్కడ కాస్త ఆగింది. అనంతుడు "చెప్పు—" అన్నాడు. ఆస్వరంలో ఏమాత్రం గాద్గద్య మున్నదీ బామ్మకు తెలియలేదు.

"ఆపిల్లాడు దెయ్యం అయిపోయాడు. ఆ దెయ్యాన్ని రాక్షసుడు పిలిచి, ఒక ఎముకముక్కతో దాని తలమీద కొట్టి, అదివరకూ వాడికి వొచ్చిన మంత్రాల్తో వశపర్చుకున్నాడు. ఆవెనక ఫలానాఫలానా దేశంలో ఫలానారాజున్నాడు, అతనిభార్యకూడా ఉంది, వెళ్లి వాళ్లని, ఇబ్బందిపెట్టవలిసిందీ అన్నాడు.

"దెయ్యం అంది-'వాళ్లు పూర్వజన్మంలో నాకు తల్లిదండ్రులుకదా, వాళ్లని ఎలా హింసపెట్టేదీ' అని. 'తల్లిదండ్రులయ్యీరి దేవుడయ్యీరి, హింసపెట్టవలసిందే' అన్నాడు రాక్షసుడు.

"దెయ్యం వెళ్లి ఆరాజ్యంలో ప్రవేశించింది. ఒకనాటి పొద్దున్నే రాజుని పట్టింది. రాజుకి దెయ్యం పట్టిందని తెలియగానే భూతవైద్యులూ వాళ్లూ వొచ్చారు. ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసినా దెయ్యం వదల్లేదు. చివరకి దెబ్బకి దెయ్యం జడుస్తుందన్నారెవరో- అక్కడినుంచీ రాజుగార్ని కొట్టడమా అని విచారించేరు మంత్రులూ వాళ్లూను. కొంతసేపు ఆలోచించి, కొట్టకపోతే దెయ్యం వదల్దుగనక, కొట్టడం మొదలుపెట్టారు.

"తన తండ్రినే అలా కొడుతూఉండడం చూసి రాజకుమారు డూరుకోలేకపోయాడు. లేచి వెళ్లిపోయి ఓచోట ఏడుస్తూ కూచున్నాడు. రాక్షసుడు ఇదంతా కనిపెట్టి రాజకుమారుడి దెయ్యాన్ని నానాహింసలూ పెట్టడం మొదలుపెట్టాడు......"

ఇక్కడ అనంతుడు లేచిపోయే సూచనలు కనుపించగా అతని బామ్మ అడిగింది.

"ఏంరా నాయనా! లేచిపోకు. కూచో. ఇక్కడినుంచే కథ బాగుంటుంది. కూచోవూ?"

"నా కక్కర్లేదుపో!" అని అనంతుడు లేవబోయాడు.

బామ్మ అతని హస్తాన్ని మృదువుగా స్పృశిస్తూ "పోనీ కూచో. ముడిమాటల్లో చెపుతాను." అన్నది.

కాని, ఎన్నిసార్లు భయంకరమైన ఈకథ వినినా, రాజకుమారుడి దయ్యాన్ని రాక్షసుడు హింసపెట్టేటంతవరకే వాడాడుగాని, తరువాత ఆ రాజకుమారుని సోదరి దైవప్రసాదములైన వరముల బలిమిని పురస్కరించుకొని ఆ రాక్షసుణ్ణి ఎలా పరాభవించినదీ వినడు అనంతుడు. ఈవిషయమునుగూర్చి ఎంత ఆలోచించినా బామ్మకు ఏమీ అందలేదు.

ఇంతే కాదు. బామ్మకు సుఖాంతములూ, దుఃఖాంతములూ అయిన కథలు చాలా తెలుసును. ఆమె ఆ పిల్లవానితో ఎన్ని కథలు చెప్పబోయినా, దుఃఖమూ, తత్సంబంధితములైన రసములు ఎక్కువ వచ్చే కథలే వింటాడుగాని, మిగిలిన సుఖాంతములను వినడు. అనంతుని బామ్మకు పిల్లవాని మనస్తత్వం అగ్రాహ్యంగానే ఉండిపోయినా, ఆమె అందుకని అట్టే ప్రయత్నాలుకూడా చెయ్యలేదు.

కాని అనంతుని తల్లిదండ్రులతోమాత్రం ఆమె అప్పుడప్పుడు ఈవిధంగా అంటుంది: "ఏమిటో, ప్రపంచకం అంతా ఎప్పుడూ ఒకరకం అవదు. చూడండి, అనంతం అందరిలాగే సరదాగా ఉండడు. అయితే వాడి బ్రతుకు సరదాగా ఉండదని యెవ రనగలరు? తోటికుఱ్ఱాళ్లతో సరదాగా ఆడకపోయినంతమాత్రంలో మనం ఏమీ చెప్పలేం. ఇంకొహటి—మిగతావాళ్లందరికన్నా ఇలాంటివాళ్లే ఎక్కువ సరదాగా ఉంటారు ముందుముందు. ఎప్పుడూ మనం దేన్నిగురించీ ఇదీ అని సరీగ్గా చెప్పలేము."

అనంతుని తల్లిదండ్రులకు లోకంతో చాలా వరకూ సంబంధ మున్నది. ముసలిఅయిన బామ్మ రేపో నేడో ఆసంబంధాన్ని త్రెంచుకోకతప్పదు. అనంతుడు బాలుడవడంవల్ల ఇంకా అతని సంబంధం గట్టిదేమీ కాదు. కనుక ప్రపంచంతో అసంబంధితులైన వీరి ఇరువురి విషయమై వారు ఏమీ ప్రత్యేకశ్రద్ధ చూపించడం లేదు. అందుచేతనే వారిరువురూ, బామ్మచెప్తుండే మాటలకు ప్రతివచనం పలుకలేదు. కనీసం వారి పుత్రుడు సదా విచారాభిలాషియై, విచారాక్రాంతుడై ఉన్నాడని వారు గుర్తించలేదు. ఒకవేళ గుర్తించినా "అబ్బాయీ! నీ యీ వాటం ఏమీ బాగలేదు. ఇలా ఉండడం మంచిది కాదు. తోటిపిల్లలతో సరదాగా ఆడు. పాడు." అని చెప్పేస్థితిలో లేరు.

బామ్మ అనంతుని కథాశ్రవణోత్సుకునిగా చేయడానికి చేసిన ప్రయత్నంగురించి చెపుతున్నాను; ఆసమయంలో అనంతుడు లేచి తన చిన్న మంచంమీదికి వెళ్లిపోయాడు.

ఒక రాక్షసుడు తనను తీసికొనిపోయి చంపడానికి సిద్ధంగా ఉన్న సమయంలోనూ, తాను దయ్యమై తన తండ్రిమీద వాలినపు డాతనిని మంత్రవేత్తలు దండింపబోవు సమయంలోనూ, తనకు అక్కలుగాని చెల్లెళ్లుగాని లేనందున ఆ రాక్షసుని బారినుండి తన తల్లిదండ్రులను రక్షించే దిక్కులేక వారు నశింపబోవు సమయంలోనూ, అనంతునికి నిద్రలో మెలకువ వచ్చింది. అతడు ఆ సమయాల్లో బేలపడి కేకలు వేయలేదు. ధైర్యంగా, విచారం అనుభవిస్తూ, వెలుగుతున్న దీపంవేపు చూశాడు. ఎంతోసేపు ఆవిధంగా చూడగానే ఆదీపపు కళికెచివరనుండి వస్తున్న పొగలోంచి ఒకరాక్షసుడు వస్తున్నట్లు గమనించి అనంతుడు కళ్లు మూశాడు. మళ్లీ నిద్రపట్టిన మరుక్షణంనుంచీ కలగంటూనేఉన్నాడు.

* * *

మరునాటి సాయంకాలం వేణు అనంతుని దగ్గరకు వచ్చాడు. అప్పటికి అనంతుడు వీధిఅరుగుమీద

అవనతముఖుడై కూర్చునిఉన్నాడు. అతని మనసు ఎక్కడనో అతనికి తెలియకుండానే ఉండిపోయింది. అంతసేపూ. ఆవిషయానికి అనుగుణంగానే ముఖభంగిమ ఉన్నది.

'ఏడుస్తున్నావేమిరా ?' అని అడిగాడు వేణు.

అనంతుడు మాటాడలేదు.

'ఏంరా అనంతం, ఏడుస్తున్నావ్ ?' అని తిరిగి అడిగాడు వేణు.

తనకు తెలియకుండానే ఏడుస్తున్నట్టే, తనకు తెలియకుండానే రుమాలు పెట్టి ఆనీటిని తుడుచు కున్నాడు అనంతుడు. వేణుముఖంవైపు ఒక మారు చూచి అవనతశిరస్కుడైనాడు.

'ఒరేయి అనంతం !' అని తిరిగి పిలిచాడు వేణు. అనంతుడు తన స్నేహితుడికి 'వెళ్లిపో'మ్మన్నట్లు హస్తచాలనం ద్వారాన సంజ్ఞ చేశాడు.

వేణు వెళ్లిపోలేదు. అనంతుని ముఖాన్ని రెండు చేతులా పట్టి ఎత్తి అతని కళ్లల్లోకి మామూలుగా చూస్తూ 'లేరా ! ఇవాళ ఇంజనీయరుగారి వాసూ అమ్మలూ కృష్ణవేణీ వొచ్చారు. ఆడుకుందాం రా ! లేరా ! రాకూడదురా ?' అన్నాడు.

'నువ్వెళ్లు. నేను రాను !'—ఏదో పోగొట్టుకున్న వాడిలా మొహంపెట్టి అన్నాడు అనంతుడు.

వేణుకి అనంతుడి సంగతి చాలా తెలుసును. 'పదరా !' అన్నాడు.

అనంతుడు వికారంగా మొహంపెడుతూ 'ఊఁహూఁ !' అన్నాడు.

వేణుకి అనంతుని తిరస్కారమేమీ నచ్చలేదు. అసలు అనంతుడు వహిస్తున్న గంభీరముద్ర నచ్చలేదు అతనికి. వెంటనే వెళ్లి మరినలుగురు పిల్లలతో తిరిగి వచ్చాడు. అందరూ అనంతుని చుట్టూ చేరారు. కృష్ణవేణికి అనంతుడంటే యిష్టం.

ఆ పిల్ల అనంతుడి ముఖందగ్గరగా తన ముఖం పెట్టింది. అతడి కళ్లల్లోకి చిలిపిగా చూస్తూ "ఏం ఏడుపుముఖం పెట్టావు ?'.అన్నది.

'ఎందుకే అంత పడివస్తావు ?' అంటున్నప్పుడొక తాత్కాలికహాసం అనంతునిముఖంమీద వెలసింది. కాని మరుక్షణంలో అది మాయమై కోపరేఖలు ఆ స్థానాన్ని ఆక్రమించుకున్నవి. 'పో! దూరంగా' అంటూ ఆపిల్లబుగ్గలు గిల్లి వేశాడు.

కృష్ణవేణి 'పోయికాలపు కక్కగట్టా ! ఎలా గిల్లేవురా ?'అంటూ బుగ్గలు నలుపుకుంటూ వెనక్కి వెళ్లిపోయింది. కాని వాసు—కృష్ణవేణిఅన్న— ఊరుకోలేదు 'ఓరి వెధవా ! ఆడపిల్లని అలా కొడతావురా ?'అని విజృంభించబోయాడు.

వేణు అడ్డుపడి 'ఒరేయి ! వాళ్ల నాన్నో అమ్మో కొట్టిఉంటారురా ! ఇందాకట్నించీ ఏడుస్తున్నాడు. ఏమీ అనకండిరా !' అన్నాడు.

'ఏడిశేవుపోదూ ! యెలక్కి పిల్లిసాక్ష్యం !' అంది కృష్ణవేణిఅక్క అమ్మలు. ఇంకొక పిల్లవాడు అనంతుడికి దగ్గిరగా వెళ్లాడు.

ఈసమయంలో అనంతుడు వాళ్లందరివేపూ ఎఱ్ఱగా చూస్తూ అన్నాడు—'ఒరే ! నన్ను కొడితే తిరిగి తన్నగల్ను. జాగర్త.'

పిల్లలందరికీ ఇదొక విచిత్రంగా తోచి పకపకనవ్వారు. ఆ నవ్వులో, వెనకనించి యెవరో అనంతుడి జుత్తు లాగారు. అనంతుడు వెనుదిరిగి ;చూచేసరికి ఇందాకట్నించీ ఏమీ భాగం తీసుకోకుండావున్న రమణ విరగబడి నవ్వుతున్నాడు. అనంతుడతనికేసి దీనంగా చాలాసేపు చూశాడు. అతడు భయపడి ముందుకే వచ్చేశాడు.

'పోదాం రండిరా ! వీడు ఆడడు. ఎంతసేపూ ఏడుస్తూ కూచుంటాడు.' అన్నాడెవడో. అందరూ అనంతుడిని ఒక్కొక్క అవయవంచొప్పునే పట్టుకుని లాగడం మొదలుపెట్టారు. రమణ, అతని ఎడమ చెయ్యి పట్టుకుని ఎంతగా లాగాడంటే, ఆ భుజసమీపంలో, ఇరుకుపట్టి, నొప్పి కలిగింది అనంతునికి.

'పోండి వెధవల్లారా ! పోండి!' అన్నాడు అనంతుడు విడిపించుకుని. అందినవారినల్లా గట్టిగా దెబ్బలు

కొట్టాడు. దెబ్బలు ఎక్కువ తిన్నవాడు వాసు. అందరూ అనంతుడు కొడుతున్నప్పుడు పారిపోయారు గాని, వాడొక్కడే కూచుండిపోయాడు. ఎందుకంటే, వాడికి కాలిమీద కురుపు ఉంది. లేవలేక పోయాడు.

‘వాడికి ఏడవడం ఇష్టం. అందుచేత అందర్నీ ఏడిపించడంకూడా వాడికి సరదావే. పదరా అన్నయ్యా పోదాం.’ అన్నది కృష్ణవేణి. మిగిలిన ముగ్గురూ ఈలోగా ఒక ఉపాయం ఆలోచించి, ఒక్కసారిగా అనంతుడిమీద పడి తోచినన్ని దెబ్బలు కొట్టారు. అప్పు డత డేమీ చెయ్యలేకపోయాడు. వాళ్లు వెళ్లిపోయేటంతవరకూ ఏడ్వలేదుగాని, తరువాత కొంతసేపు మనస్సులోనే కుమిలిపోయి, కొంతసేపు గట్టిగా ఏడ్చాడు.

* * *

అనంతుడు తీరుబడిగా వున్న సమయా లన్నిటిలోనే ఏడ్పూ దుఃఖమూ భయమూ అతనికి సహాయం చేస్తాయి. సుమారు ఒకటిన్నరసంవత్సరాలై అతనికి ఈరకం అలవాటయిపోయింది. చిన్నతనంలో పిల్లలు సంఘజీవనానికి అలవాటుపడడం, దానినే కోరడం ప్రకృతి. కాని అనంతుడికి తోడిపిల్లలతో కాలక్షేపం చెయ్యడం రాదు. అతడికి సంతోషమనేది సామాన్యం కాదు. మినహాయింపు.

అందుచేత తోడిపిల్లలతో అతడు సరిగా ఉండలేకపోయాడు. ఇలా కొన్నాళ్లుండేసరికి అతడికి ఒంటరిజీవితం బాగా అలవాటయిపోయింది. మొదట ఏదో ఒకవిధంగా ఆలోచించి భయం పుట్టించుకుంటాడు. ఆనక అతనికి తెలియకుండానే కళ్ళవెంబడి అపరిమితంగా నీళ్లు కారుతూఉంటాయి. ఇలాగే ఆపిల్లవాని రోజులు గడిచిపోతున్నవి. అతని మనఃప్రవృత్తులను గమనించడానికి పెద్దలు ఎవరూ తీరుబడి కలిగి ఉండలేదు. ఉన్నవాళ్లు గమనించలేదు.

సుమారు సంవత్సరంనరక్రిందట ఒకనాడు అతను అనవసరంగా తండ్రిచేత బాధింపబడ్డాడు. ఆనా డతనికి స్వయంగా ఏ ఆచరణనూ తలచుకుందికి అట్టే అధికారం లేకపోయినా, తానుకూడా ఒకరిని బాధపెట్టవచ్చునని తలచుకున్నాడు. ఇతరులు విచారిస్తుంటే చూడడం బాలహృదయానికి ఒక ఆహ్లాదకరమైన విషయం. ఆప్రక్కనుంచే, ఇతరులు తమవలన సంతోషపడడంకూడా వారికి ఆనందమే. .రెండు అనంతాలకీ మధ్యగా వెళ్లుతుంది బాలహృదయం. కొంతమందికి సంతోషాన్ని పదార్థంగా కల అనంతంవైపు మనసు పోతుంది; మరికొంతమందికి దుఃఖపదార్థం వైపు మనసు పోతుంది. అనంతుడు అప్పట్లో ఈ రెండవ తరగతికి చెందినవాడు. అయితే ఆనాడు అతని నిర్ణయం ప్రకారం అల్పజీవులనీ, తనకంటె చిన్నపిల్లలనీ కూడా బాధింపజొచ్చాడు అతను. కాని ఈ ఆచరణకి ఫలితంగా ఒకనాడు ఒక రోగగ్రస్తమైన కుక్క అతనిచే చంపబడింది. ఆనాడే అతనికి పాపచింత ఉద్బోధింపబడింది. బామ్మ అతనికి బౌద్ధమతసిద్ధాంతాలను కొన్నిటిని బోధించింది. ఆనాటినుంచీ అనంతుడు పాపం గురించీ, యమలోకంగురించీ చాలావిషయాలు తెలుసుకున్నాడు. ఇందువల్ల రానురాను అతనికి దుఃఖం విపరీతంగా కలగజొచ్చింది. ఆ దుఃఖమే నేడతనికి తీరిక సమయాల్లో సహాయంచేస్తూ కాలాన్ని గడపజేస్తున్నది.

ఒకనాడు ఎవరో అనంతుడిని కొంతసేపు గమనించారు. అతడికి కళ్లవెంట నీళ్లు కారడం కూడా గుర్తించారు. అనంతుడి తల్లిదండ్రులతో పిల్లవాడికి ఏదో కళ్లజబ్బు ఉన్నట్టుందని చెప్పారు. అనంతుడి తండ్రికూడా ఈ విషయాన్ని రెండుమూడురోజులలో ఋజువుచేసుకొని వైద్యుడి దగ్గరకు తీసుకువెళ్లాడు.

వైద్యుడు రెండుమూడు రోజులు అనంతుడిని పరీక్షించాడు. దృష్టిలోపం లేదని తెలుసుకున్నాడు. కాని ఈ కళ్లంట నీళ్లురావడానికి ఏం కారణం ఉందో తెలుసుకోలేకపోయాడు. మరొక ఇద్దరు వైద్యులు కూడా చెప్పలేకపోయారు. చివరికి ఒక మనస్తత్వవేత్త కొంతవరకు గ్రహించి పిల్లవాణ్ణి ఒంటరిగా వదిలిపెట్టవద్దని చెప్పాడు. అనంతుడి తల్లిదండ్రులు కొన్నాళ్లు ఆ నియమాన్ని పాటించారు. తరవాత క్రమంగా అది అశ్రద్ధ అయింది. అనంతుడు కళ్లంట నీళ్లు వస్తున్నప్పుడల్లా రుమాలు అడ్డంపెట్టుకుని వాటిని ఒత్తేస్తూ ఉంటాడు.

ఒకనాటి ఉదయం తెల్లవారకముందే అనంతుడికి నిద్రనుంచి మెలకువ వచ్చింది. అతని కప్పుడు కలలో ఒక పక్షి దయ్యమైనట్లు కనుపించింది. అందుకని సందేహనివృత్తికోసం, బామ్మను అడిగాడు. 'మామ్మా! పిట్టలు చస్తే దెయ్యాలవుతాయా?'

బామ్మ దైవధ్యానం అయిపోయినవెంటనే 'ఏమన్నావ్?' అంది అనంతుడు తిరిగి ప్రశ్నించాడు.

'పిట్టలే ఏమిటి? చీమలూ మనుషులూ జంతువులూ అన్నీ! బలవంతంగా చచ్చినవన్నీ దెయ్యాలై తీరుతాయి!' అని చెప్తూ బామ్మ నవ్వింది.

అనంతు డేమీ మాట్లాడలేదు. 'నేనూ దెయ్యం అవుతానుకబోసు.' అనుకొంటూ అక్కడినుండి వెళ్లిపోయాడు.

'పిచ్చినాగమ్మ!' అన్నది బామ్మ.

ఆనాటి మధ్యాహ్నం, అలవాటుప్రకారం, బడికి ఒకగంట ముందుగా వెళ్లాడు అనంతుడు. ఒకచోట కూర్చుని సీతాదేవిని రావణాసురుడు ఎత్తుకొనిపోయిన కథ చదివాడు. వాచకకర్తలు ఆ పాఠాన్ని అంత దుఃఖజనకంగా వ్రాయలేదు. అయినా అనంతుడికి జటాయుమరణందగ్గిర ఏడ్పువచ్చింది. జటాయువు వృద్ధశకుంతం. అయినా రావణాసురుడు జాలితలచక జటాయువును చంపాడు. అంటే పడగొట్టాడు. తనుగూడా ఇలాగే అనారోగ్యంగా వున్న కుక్కని చంపేశాడు. రావణాసురుణ్ణి శ్రీరాముడు చంపాడు. కాని తనని చంపడానికి ఇంతవరకూ ఎవరూ ఉద్దేశించలేదు. పుస్తకం మూశాడు.

ఒక పిచ్చుకపిల్ల అక్కడ తిరుగాడుతూవుంది. ఆ పిచ్చుకపిల్ల అటూఇటూ తిరుగుతూ ధాన్యపుగింజలు ఏరుకొని తింటూ చిన్నచిన్న గెంతులు వేస్తూంది. అట్టే ఎగర నేర్చినది కాదు. పొద్దున్న బడి అవుతున్నప్పుడు ఉపాధ్యాయుడు ధాన్యపుకంకులు అక్కడ వెదజల్లిన సంగతి అనంతుని కప్పుడు జ్ఞాపకంవచ్చింది.

అనంతుడు మెల్లమెల్లగా ఆ పిచ్చుకపిల్లదగ్గరకు వెళ్లాడు. ఆ పిచ్చుకపిల్ల అతనికి దగ్గిరగానే, అందకుండామాత్రం తప్పించుకుని గెంతుతూంది; ఇలా ఎంతోసేపు అటూ ఇటూ తిప్పింది అతనిని. ఎంతసేపైనా అలా తిప్పుతూనేఉందిగాని దొరకడంలేదు. కాని ఇందుకు అనంతుడు కోపగించుకోలేదు. శాంతంగా ఆపిచ్చుకపిల్లకోసం ప్రయత్నంచేస్తూనే ఉన్నాడు.

అప్పటికి, ఊళ్లో బాగా అల్లరిచేసి ప్రసిద్ధిపొందిన రాడీఅబ్బాయి అప్పన్న అక్కడికి వచ్చాడు.

'ఏటి సేస్తన్నావు పంతులూ! పిట్టని పడతావేటి?' అన్నాడు.

అనంతుడు మొదట బిత్తరపోయాడుగాని వెంటనే తేరుకుని 'ఆఁ—పట్టరా వోరేయి!' అన్నాడు. ఈమాట లంటున్నప్పుడు చిన్ననవ్వు నవ్వాడు. అప్పన్న వెంటనే అటు దుమికి, తువాలు ఆపిట్టఉన్న ప్రదేశంమీద పడేసి, అతిసులభంగా పట్టుకుని చేతికి తీసుకున్నాడు ఆ పిచ్చుకపిల్లని. 'తూరీగని పట్టినట్టు పడితే వొస్తందా పంతులూ! ఇలాగ!!' అన్నాడు విజయగర్వంతో.

అనంతుడు మెల్లిగా నవ్వుతున్నాడు. పిచ్చుకపిల్ల ఎగిరిపోడానికి వ్యర్థప్రయత్నం చేస్తూ కిచకిచమంటున్నది. పెంక్రుకుంటున్నది. అప్పన్న దాన్ని ప్రతీక్షణమూ ఆపేస్తూ 'హెఁ!' అని వికటహాసం చేస్తూ ఆ పిచ్చుకపిల్లని నలిపేస్తున్నాడు.

అనంతుడికి ఈఅమానుషకృత్యం నచ్చలేదు. పిచ్చుకపిల్లని సున్నితంగా పట్టుకొని దారంకట్టి సరదాగా ఆడించాలని వుంది అతనికి. ఎప్పుడూ విచారాభిలాషియై విచారాక్రాంతుడై ఉన్న అనంతుడికి ఈ ఉత్సాహకరమైన ఆలోచన ఎందుకు జనించిందో మనకు తెలియదు. మన తత్వశాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయించాలి.

కాని రాడీ అప్పన్న చేతులలో ఆ పిచ్చుకపిల్ల అట్టేసేపు ఉండలేదు. నాలుగైదునిమిషాలు గడిచేసరికి నోట్లోంచి రక్తం రాగా, నలిగినలిగి చచ్చిపోయింది. కింద వదిలేసరికి విలవిలా కొట్టుకుంది. ఆ దృశ్యం చూస్తూంటే అనంతుడికి కంట నీరు ఆగింది కాదు. అప్పన్న 'సె! సచ్చిపోయింది!! ఎదవ

నయాల!!!' అని ఆ అల్పజీవిని ఇంకా ఏమో తిట్టి ఈలపాట పాడుతూ వెళ్ళిపోయాడు.

అప్పటికి ఆ పిచ్చుకపిల్ల చలనం లేకుండా పడిపోయింది. అనంతుడికి ఆవేపు చూస్తూఉంటే చాలా భయం వేసింది.

అతని మనసులో యమదూతలూ యముడూ వెలిశారు. అనంతుడు చనిపోయిన తరువాతి వృత్తాంతం అది. యముడు చిత్రగుప్తుడిని ప్రశ్నించాడు. ఈ పిల్లవాడు ఏమైనా పాపం చేశాడా అని. చిత్రగుప్తుడు కోపించి జవాబుచెప్పాడు. 'అవును. గొప్ప పాపాలే చేశాడు. ఒక రోగగ్రస్తమైన, నిరపరాధి అయిన కుక్కను చంపాడు. తరువాత ఒక అమాయకపు పిచ్చుకపిల్లను, వీడిని ఏమీ చెయ్యకుండానే చంపించాడు. ఆ పిచ్చుకపిల్లచావుకి వీడే కారణం. ముమ్మాటికీ వీడే కారణం. అందుచేత వీడికి పెద్దశిక్ష విధించాలి.' యముడు ఉగ్రుడై అదేదో నరకంపేరు చెప్పి అందులో తోసెయ్యమన్నాడు. యమభటులు అనంతుని ఆ దిశకు తీసుకొనిపోతూ ముందే చెప్పారు. ఆ నరకంలో అగ్నిస్తంభాలని కౌగలించుకోవాలనీ; ఇంకా ఎన్నో బాధలు పెడతారనీ.

నిజంగా తానే ఆ పిచ్చుకపిల్లచావుకి కారకుడు. కాడీఅప్పన్నని, తాను, పిట్టని పట్టమనకపోతే వాడు పట్టడు. పిట్ట చావనూచావదు. చక్కగా రేపటెల్లుండికి, లేదా మరిరెండురోజులకి, పెద్దపిచ్చుక అయిఉండేది. తాను ఎంతో పాపం చేశాడు నిజానికి. జీవి ఎక్కడినుంచైనా తప్పించుకోగలడుగాని చిత్రగుప్తుని పుస్తకంలోంచి తప్పించుకోలేడు. తనని, చనిపోయాక, నిజంగానే ఆ నరకంలో అగ్నిస్తంభాన్ని కౌగలించుకోమంటారు. ఆపని చేయకపోతే కొడ్తారు. కొరడాలతో కొడ్తారు. ఇంకా ఎన్నో హింసలు పెట్తారు. నరకమంటే సామాన్యమా?

ఈరోజుఉదయం బామ్మ, పక్షులుకూడా, బలవంతంగా చచ్చిపోతే దయ్యాలవుతాయని చెప్పింది. బామ్మకు అన్నీ తెలుసును. అందుచేత అబద్ధం చెప్పదు. ఈరోజు సాయంత్రానికి ఈపిచ్చుకపిల్ల దయ్యమై తనను పట్టితే? మంత్రగాళ్లు వస్తారు. దెబ్బకిగాని దయ్యం జడవదని ఆలోచించి తనని కొడ్తారు. కొట్టకపోతే దయ్యం వదలదు. కొట్టినా వదులుతుందనే నమ్మకం లేదు. దయ్యం పట్టినప్పుడింకా ఎన్ని బాములు పడాలో అతనికి తెలుసును.

ఈఆలోచనలతో కొంతసేపు గడచినతర్వాత అతని చేతిరుమాలు చాలవరకు తడిసినట్లు అనంతునికి తెలిసింది. వెంటనే పుస్తకాల దగ్గరకు నడిచాడు.

కాని అతనికి అక్కడకూడా మనశ్శాంతి లభించలేదు. మృతిచెంది, చలనం లేకుండా వున్న ఆపిట్టవేపు మళ్లా బయలుదేరాడు.

ఈరోజు ఎంతో పాపకరమైనది. నిజానికి ఈవిషయం, పొద్దుననే లేవగానే ఎవరి ముఖం చూస్తామో వారి మీద కూడా ఆధారపడిఉంటుంది. ఈ విషయం అనంతునికి సుగ్రాహ్యమే. కాని—కాని—కొన్ని సంవత్సరాలబట్టి అనంతుడు ఉదయం లేవగానే బామ్మముఖం చూడడం అవుతున్నది; ఈరోజుమాత్రమే ఇంత దుఃఖకరమైన సంఘటన జరగడమేమి? ఇది ఎంతసేపు ఆలోచించినా అనంతునికి అగ్రాహ్యంగానే ఉండిపోయింది. కాని అతను త్వరలోనే ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాడు. బామ్మముఖం ఏవిధంగానూ చెడ్డది కాదు.

మళ్లీ ఇటు తిరిగి ఆపిట్టకేసి తదేకంగా చూసేసరికి అనంతునికి దుఃఖం ఆగలేదు. ఆ పక్షిమరణమే నతని మనస్సును బాగా వికలంచేసింది. పైగా ఆ మరణం తాను కారణభూతుడుగా ఉండగానే అయిందనికూడా అతనికి తెలుసు. ఉన్నపాటున రెండు చేతులూ జోడించి భగవద్ధ్యానం చేశాడు. ఆపక్షి హృదయశాంతి కోరి కాదు. అతని ప్రశాంతహృదయం అంతవరకూ వెళ్లలేదు. అంతకంటె కొద్దిగా క్లిష్టసమస్య అయిన తన పాపశాంతికోసం.

బడిఆవరణలో ఎక్కడా శబ్దమున్నది లేదు. ఇందాక పిచ్చుకలు ఒకటిరెండు అటువేపు వచ్చి కిచకిచమని కొంతసేపు అరచి ఎక్కడికో వెళ్లిపోయాయి. ఇప్పుడా శబ్దం కూడా లేదు. వాతావరణం ప్రశాంతంగా వుంది. కొన్ని ఆవులుమాత్రం ఒక మూల

మేస్తున్నవి. ఇంత ప్రశాంతవాతావరణంలో కూడా అనంతుడి వ్యథిత హృదయం విముక్తి పొందలేక పోయింది. అది, అతనిని ఏవో ఆలోచనలలో చాల దూరం తీసుకుపోయింది.

అనంతుడా పిట్టవేపు చూశాడు. చాలా చీమలూ పురుగులూ అదిక్కడకు వస్తూ పోతూ ఉన్నవి. ఒక మాటు, ఆ పక్షిని హింసిస్తున్న ఆపురుగుల్ని, చీమల్ని— అల్పప్రాణులు!—ఒక్క దెబ్బలో చంపెయ్యాలని పించింది. మరోకసారి ఆ పాపం కూడా ఎందుకు మెడకి చుట్టుకోవడమా అనిపించింది. కాని ఇంకొక సారి తానుమాత్రం ఆ పిచ్చుకపిల్లని హింసపెట్ట డంలో ఏమంత తీసిపోయినవాడు కాదని తెలియ గానే అనంతుడిశరీరం విద్యుద్వశమైనట్లు జలదరించి పోయింది. అతడు హతబుద్ధుడై అమృతశకుంతంకేసి దీన—నిర్నిమేషదృష్టి సారించాడు.

*   *   *

బడిలోకి పిల్లవాళ్లు అందరూ వచ్చేస్తున్నా రన్న సంగతికూడా గుర్తించలేదు అనంతుడు. ఆపిట్టకేసి నిమగ్నమైయున్న అతని బాహిరదృష్టి మరోకదిశకి ప్రసరింపలేదు. బడిగంటకొట్టినా అలాగే ఉండి పోయాడు. బడిపిల్లలు అటువేపు ఎందుకు రారంటే, మిగిలినచోట్ల అంతకంటె ఆకర్షణీయంగా, పరి శుభ్రంగా ఉంటుంది నేల, వాతావరణంకూడా. అక్కడ పూలమొక్కలు లేవు. నేల శుభ్రంగా లేదు.

ఉపాధ్యాయుడు ఒకాయన అట్నుంచి వచ్చాడు బడికి. వస్తూనే అనంతుడిని, ఎదురుగా పిట్టనూ, ఆ సమీపంలోనే ఉన్న మరోక గచ్చురాయినీ చూశాడు. ఆయన, జరిగిన విషయాన్ని ఆమూలాగ్రంగా గ్రహించినట్లు అనుకుంటున్నాడు.

'ఏమిరా అనంతం? ఇక్కడేం చేస్తున్నావు?' అని అడిగాడు.

అనంతు డేమీ మాట్లాడలేదు. అతని చెవులలోకి ఆశబ్దం వెళ్లలేదు.

'నిన్నే! ఏంచేస్తున్నావిక్కడ?' అని గర్జిం చాడు ఉపాధ్యాయుడు. ఇంకా అనంతుడు పలక లేదు. మరోకమాటు గర్జించాడు.

అనంతుడు లేచి వెఱ్ఱిగా చూశాడు ఆయనకేసి.

'ఏమిట్రా చేస్తున్నా విక్కడా?' అని ఉరి మాడు ఉపాధ్యాయుడు కోపంతో మళ్లీ.

అనంతుడు ఒక్క చచ్చిపోయి '...పిట్ట!...' అన్నాడు.

ఉపాధ్యాయుని సందేహం తీరిపోయింది.

'ఊఁ—పిట్ట చచ్చిపోయి ఉందేం?' అని అ ిగాడు.

అనంతుడు చాలాసేపు ఊరుకొని—'నేను వొచ్చేసరికి — పిట్టేమో—ఊఁ—గెంతుతూంది...' అని ఏమో చెప్పబోయాడు.

'ఊఁ—రాయితో కొట్టి చంపావుకదూ! వెధవ!! మంచుగానే ఉన్నట్టుండి ఇలాటి పన్లు చేస్తావూ?—నిన్నా?—ఏం? నువ్వేనా చంపేవ్?' అన్నాడు ఉపాధ్యాయుడు ఇడ్డంవచ్చి.

అనంతుడు అనంగీకారసూచకంగా తల ఊపాడు.

ఉపాధ్యాయు డతనిని రెక్కపట్టుకొని తీసుకు పోయి, దారిలో అందినప్పుడల్లా కొడుతూ ప్రధానో పాధ్యాయుని గది చేరాడు.

'చూశారండీ మేష్టారూ? వేలెడు లేడుగాని, గుంటడు, పిచుకపిల్లని రాయితీసి కొట్టి చంపాడండీ! ఎప్పుడూ ఏమీ ఎఱుగని నంగనాచిలాగ ఉంటాడు గాని ఇంతింత ఘోరమైన పన్లు చేస్తున్నాడు.' అని, అనంతుడితో 'వెధవా! ఎన్నాళ్లబట్టిరా ఇలాగ?' అన్నాడు.

'ఏమిటీ? పిచుకని రాయి తీసి కొట్టాడూ? చంపాడూ?' అని ఆశ్చర్యపడుతూ ప్రధానోపాధ్యాయు డన్నాడు.

'ఆఁ—నిజం. కావలిస్తే చూడండీ.' అని ఆ చోటుకు తీసుకువెళ్లాడు. త్రోవలో ఎంతోమంది పిల్లలు వెంటపడ్డారుగాని వాళ్లందర్నీ బలవంతాన వెనక్కి పంపించారు.

చచ్చిన ఆ పిచ్చుకని చూసి ప్రధానోపాధ్యాయు డన్నాడు:

'పాపం...ఎలాతింటున్నాయో చీమలూఅవీ— ఏమిరా నీకింత బుద్ధిలేకపోయింది ?—...నిజంగా వీడే చంపేడండీ ?'

'ఆఁ! వీడే. నే నొచ్చేసరికి బిక్కచచ్చిపోయి చూస్తూ కూచున్నాడు. ఏంచేస్తున్నావురా అని మూడు మాట్లడిగినా జవాబు చెప్పడు! నువ్వే చంపావా పిట్టనీ అంటే మాటాడ్డు. ఆహా ఇదిరా సంగతి అనుకున్నాను. ఏం చెయ్యడం బాబూ కాలం అలా అయిపోయింది— స్వచ్ఛమైన బ్రాహ్మణపిల్లవాడు—అమానుషకృత్యాలే చేస్తున్నాడు ఏకంగా!—ఊఁ! ఇంత చిన్నప్పుడే యిలా చేస్తుంటే ఏమిటనుకోడం ?—ఊఁ ? — ఏం చెయ్యడం వీణ్ణి ?' అని నానావికరసాలూ అభినయం చేస్తూ చెప్పాడు గురుదేవుడు ; మధ్యమధ్య అనంతుడిని బాగా కదుపుతున్నాడు ; అనంతుడి ఎడమచెయ్యి, భుజసమీపంలో కొలదిరోజుల క్రిందట ఇరుకుపట్టిందని చెప్పాను—ఆ చెయ్యిపట్టుకునే కుదుపుతున్నాడిప్పుడు ఉపాధ్యాయుడు. అడపాతడపా నొప్పికలిగిస్తున్నప్పటికి, అనంతుడు బిగ్గరగా ఏడ్వలేదు. తాను చాలా కాలం కష్టపడి అలవాటు చేసుకుని ఉండడంవల్ల లోపల్లోపలే కుమిలిపోయాడు.

ప్రధానోధ్యాపాయుడు ఉగ్రుడై 'తప్పు ఒప్పుకునేవరకు చితకొట్టండి.—అంతే' అన్నాడు. పిల్లల శిక్షణలో పట్నమంతటికీ ఆయనది పెట్టింది పేరు. ఆయననిఘంటువులో శిక్షణ అంటే శిక్ష అని అర్థము.

ఉపాధ్యాయుడు అనంతుని చెవి పట్టుకుని తిప్పుతూ 'వెధవ—ఏం ? ఎప్పుడూ ?—నువ్వేనా ?— నువ్వేనా చంపేవ్ ?—నువ్వేనా ?—ఊఁ ?— చెప్పు—చెప్పు!' అన్నాడు.

అనంతుడు బిగ్గరగా ఏడ్చాడు. కాని ఏమీ జవాబు చెప్పలేదు. ఉపాధ్యాయుడు మళ్లీ కొడుతూ అన్నాడు. 'ఏం ? నువ్వేనా ?—చెప్పు!—వెధవ!— చెప్పు!—నువ్వేనా ?—ఇలా చెయ్యొచ్చునురా వెధవా ?—ఆఁ ?' అవి గర్జనలే నని చెప్పవచ్చు.

ఇక మరి ఆ ఉపాధ్యాయుడు అనంతుని కొట్టడంలో ఎంత ఘోరమార్గాన్ని అవలంబించాడో నేను వర్ణించలేను. అన్నిదెబ్బలూ కొట్టి ఆగిపోయి మళ్లీ ప్రశ్నించాడు: 'చెప్పు! చెప్పేదాకా కొడతాను— నువ్వేనా కొట్టావు ?—నువ్వేనా చంపేవు ?'

అనంతుడు ఘోరంగా ఏడుస్తూ 'నేనే— కాదు, రాడీ—అప్పన్న—కాదు—నేనే—నేనే—' అన్నాడు. చాలసార్లు బెక్కాడు.

'ఈమాత్రం చెప్పేందుకింత ఆలస్యం దేనికి ? ఇన్ని దెబ్బలు తినడం దేనికి ?' అనిమాత్రం అన్నాడు ప్రధానోపాధ్యాయుడు.

ఆయన స్వయంగా అనంతుడిని ఆ పిచ్చుకపిల్ల దగ్గరకు తీసుకువెళ్లి, దానిని తీయించి, పారవేయించి అనంతుడిని తిరిగి తరగతిలో కూర్చోబెట్టాడు. చెయ్యి కడుక్కుందికి నీళ్లు లేవు. ఆసంగతి చెప్పాడు అనంతుడు. ప్రధానోపాధ్యాయుడు ఆలోచించి 'సరే కూర్చో' అన్నాడు.

ఒకగంట పోయాకో ఎప్పుడో నీళ్ళు తెప్పించి పోయించారు. అనంతుడు చెయ్యి కడుగుకున్నాడు. కాని అతనికి చెయ్యివేపు ఎన్నిసార్లు చూడాలనిపించిందో లెక్కలేదు. ఎన్నిసార్లు చూశాడో లెక్కలేదు. కాని, ఎన్నిసార్లు అటు చూసినా అతనికి ఆ రక్తపుమరక, పిచ్చుకపిల్లదేహం కనుపించేవి.

నాడు అతను మానసికంగా, శారీరకంగా బాగా దెబ్బలుతిన్నాడు.

*   *   *

నాటిరాత్రి అనంతునికి ఎన్నికలలు వచ్చాయో చెప్పలేము. కాని, తెల్లవారి లేవగానే అతని ముఖం ఏదో అవ్యక్తవ్యథ మనసులో ఉన్నట్టు చెపుతున్నది. ఆరోజు అంతా అతను నవ్వలేదు.

క్రితంరోజు జరిగిన సంఘటనలను ఎవరో కొందరు బాలురు అనంతుడిని ఆ రోజు వ్యథితుడినిగా చేయడానికి ఉపయోగించుకున్నారు. అనంతు డది చూసి చాలా బాధపడ్డాడు.

మఱునాటి మధ్యాహ్నం అనంతుడు బడికి ముందుగానే వెళ్లి కూర్చున్నాడు. ఈసారి అతను, మరికిగా వున్న ఆ వైపుకు వెళ్లకుండా, వేరేగా కట్టబడివున్న ఇంటి వరండామీద కూర్చున్నాడు. ఏమాత్రం అలికిడిఅయినా పిచ్చుక దయ్యమై వస్తున్నదనే భ్రమపడిపోతున్నాడు. దృష్టి సారించి ఆ శవుంత మృతస్థానాన్ని తలుచుకుని చూసేసరికి అతనికి ఎంతో ఏడ్పువచ్చింది. మనం ఎంత చిన్న జంతువునైనా చంపకూడదు. మనలో భూతదయ అపారంగా ఉండాలి అనే వాక్యాల్ని మనసా పట్టించుకున్నాడు అనంతుడు అదివరలో మనం ఏజంతువునైనా చంపేస్తే మనల్ని భగవంతుడు చంపేస్తాడనికూడా అతనికి తెలుసును. ఆ పక్షిని చీమలు కొరికి తినడం జ్ఞాపకానికి వచ్చింది వీటికితోడు. వెంటనే అనంతుడికి ఎక్కడలేని దుఃఖమూ పొంగిపొరలింది. కన్నీళ్లు అప్పటికే బుగ్గలమీదికి వచ్చాయి. అతడు ఇంక అక్కడ ఉండలేకపోయాడు.

అక్కడినుంచి అవతలి వరండావైపు నడిచాడు. అక్కడ పరధ్యానంగా కూర్చున్నాడు. అక్కడ ఒక ఈత ట్టు ఇంటి చూరుకు తగులుకొని, గాలి వీచినపుడల్లా కీచు కీచు మని అరుస్తున్నది.

అనంతు డక్కడ చాలసేపు కూర్చున్నాడు. ధ్యానమంతా పక్షిమీదనే ఉంది. ఈతచెట్టుసంగతే అతనికి తెలియదు. ఎన్నో మారులు ఆ కీచు కీచు ధ్వని మాత్రం వినపడ్డది. అన్నిమారులూ ఆ పిచ్చుకపిల్ల దయ్యమై అరుస్తున్నదనే భావించాడు. ఆ దయ్యం ఇలా అరచింది:

"నేను ఏ పాపమూ ఎఱగనే, నన్ను ఆ రౌడీవెధవాయిచేత చంపిస్తావూ? నీకు దయా, దాక్షిణ్యమూ లేవూ? నేనూ నీలాంటి జీవిని కానూ? నా ఆత్మని ఇలా శాంతి లేకుండా ఏడ్పిస్తావా? ఈ దెయ్యంఅవస్థలో ఎన్ని సంవత్సరాలు ఉండాలో కదా నేను! అదేమీ ఆలోచించుకోకుండా నన్నలా చంపించేస్తావుకదూ! కీచు కీచు.

ఎప్పటికయినా నీకు శిక్ష జరగకపోదులే. నన్ను బలవంతంగా చంపించిన నువ్వూ బలవంతంగానే చస్తావు. నీకూ భగవంతుడు అలాటిచావే రాసిపెట్టాడులే దుర్మార్గుడా! కీచుకీచు."

అనంతుడు ఏడుస్తూ మనసులో అనుకున్నాడు—"నే నేంచేసేది? కోరికుండి నిన్ను చంపించానా? అలా అయితే నువు చెప్పినట్టే అవుతుంది. వాడిని నాసరదాకొద్దీ నిన్ను పట్టుకోమన్నానుగాని చంపెయ్యమన్నానా? సరదాగా నీతో ఆడుకుందామని అనుకున్నాను గాని నిన్ను చంపేయాలనుకున్నానా? నేనేమీ ఎఱగను. ఒట్టు. దేముడితో చెప్పవూ నన్ను గట్టిగా కొట్టవద్దని? అగ్నిస్తంభం నేను కౌగలించుకోగలనా చెప్పూ?"

*   *   *   *

నాటి సాయంకాలం బాగా చీకటిపడినతరువాత బామ్మను అనంతు డడిగాడు: 'మరి, దెయ్యాలన్నీ ఎక్క డుంటాయి?'

'ఏమో? ఎక్కడపడితే అక్కడే వుంటాయి. కొన్ని దెయ్యా లెప్పుడూ అలా తిరుగుతూనే ఉంటాయి. వాట్ని తిరుగుడుదెయ్యా లంటారు. మరి కొన్ని తిరగవ్. స్మశానంలోనే ఎప్పుడూ ఉండిపోతయి. వాట్ని స్థబ్దుదెయ్యా లంటారు'.

'మరి స్మశానంలో పీనుగులూ అవీ వుంటాయి కదా, దెయ్యాలకి భయం వెయ్యదూ?' అని అప్రయత్నంగా డిగేడు అనంతుడు.

'పీనుగులూ దెయ్యాలూ దెబ్బలాడుకోవు. అసలు పీనుగు లన్నవి ఎక్కడోగాని ఉండవు. పీనుగుల్ని సాధారణంగా కాల్చి బూడిద చేసేస్తారు. పాతిపెట్టిన శవాల్ని మాత్రం నక్కలు పీక్కుతింటయి.'

'మరి ఆ నక్కలూ దెయ్యాలూ దెబ్బలాడుకోవూ?'

'ఊఁ హుఁ'.

చాలాకాలం క్రిందట మొదలెట్టాడు అనంతుడు —బామ్మను ఈ రకం ప్రశ్నలు అడగడం. 'తప్పు. అలాటివి మాట్లాడుకోకూడదు.' అని బామ్మ పల్లవాని

దృష్టి మరల్చ ప్రయత్నించింది. అనంతుడు అటువేపు నుంచి మరలకపోవడం చూసి మా బాబుకి గుండె ధైర్యం ఎక్కువ అని సమర్థించుకుంది. కాలక్రమాన వారికి పురికీ ఆతీరు అలవాటయిపోయింది. అందుచేతనే నేడు అలా చెప్పగలుగుతున్నది బామ్మ.

'అయితే స్మశానంలో ఉండే దెయ్యాలు - సబ్దు దెయ్యాలు రాత్రీ పగలూ అక్కడే ఉండిపోతయ్యా?' అని అడిగాడు అనంతుడు మళ్లీ.

'ఆఁ, అక్కడే ఉంటాయి. కాలం తీరకుండా తనంతట తాను చచ్చిపోయే మనిషి ఉన్నాడనుకో. వాడిదెయ్యం గాలిలో ఎప్పుడూ తిరుగుతూంటుంది ఆయుష్షు తీరిపోయేవరకూ. ఇక, కాలం తీరకుండా ఒకళ్లచేత చంపబడ్డవాళ్ళ దెయ్యాలు సబ్దుగా అలా ఒకచోట, అంటే స్మశానంలో ఉంటిపోతాయి.' అన్నది బామ్మ.

అనంతుడు మాట్లాడకుండా పడుకుండిపోయాడు.

స్మశానంలో ఎక్కడెక్కడ బలవంతాన చంపబడిన జీవుల దెయ్యాలూ కలుసుకుంటున్నాయి. అప్పుడే చీకటిపడుతున్నది. పగలల్లా శవాల్ని కాల్చడానికి వచ్చిన మనుష్యుల అలజడిని భరించలేకయితే నేం, శవం కాలిన పొగలు పైకి వెళ్లిపోతున్నప్పుడు పీల్చడానికి అయితేనేం చెట్లమీదా అక్కడా ఉండిపోయిన దయ్యాలు ఒక్కటొక్కటే పైకి రాసాగేయి. ఒకచోట చేరుకుంటున్నాయి అవన్నీ. మొత్తంమీద ఓ వంతాయాభై దయ్యాలదాకా గుమిగూడేయి.

అవన్నీ కొన్ని భాగాలయిపోయాయి. పదేసి దయ్యాలో పదిహేనేసి దయ్యాలో ఒక్కొక్కచోట గుమిగూడుతున్నాయి. అన్నీ తమతమ గతజన్మ అంతం యొక్క వృత్తాంతాల్ని చెప్పుకుంటున్నాయి.

'నా గతజన్మం ఒక కుక్కజన్మం అన్నమాట. నేను రోగంతో కుళ్లి కుళ్లి చావడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. అయితేమటుకు నాకు అప్పటికింకా చాలా ఆయుష్షుంది. ఒక పిల్లాడు పెద్దరాయి ఒకటి తీసి నన్ను చంపాడు. ఇలా దయ్యాన్నయిపోయాను. ఇంకా ఈ యవస్థలో ఎన్నాళ్లుండాలో!' అన్నది ఒక దయ్యం.

అనంతుడికి గబుక్కున మెలకువ వచ్చేసింది. తరవాత పిచ్చుకపిల్లదయ్యం తనమీద ఏం చెప్తుందోనని భయంగా ఉంది అతడికి.

* * * *

మరునాడల్లా ఆవూళ్లో ప్రచండమైన వర్షం కురిసింది. ఊరంతా చలికేస్తూ ఉంది. సాయంకాలం నాలుగింటికి వర్షం తగ్గింది. కాని ఐదున్నరకి మళ్లీ బాగా విజృంభించింది.

రాత్రి సుమారు ఏడుగంటలకి అనంతుడి తండ్రి వంటింటివేపు వెళ్ళాడు. 'రోజూ ఈపాటికి భోంచేసి పడుకునేవాడు. ఔను, ఇవాళ అనంతం ఏం భోం చెయ్యలేదు?' అన్నాడు భార్యతో.

'మధ్యాహ్నం పడుకున్నాడు ఇంకా లేంలేదు. ఎందుకు లేపడం అని వూరుకున్నాను.'

'వెళ్లి లేపు. ఏదో ఇంత తిని పడుకుంటాడు.'

అనంతుడి తల్లి వెళ్లింది. తిరిగి వేగమే వచ్చి —

'ఎక్కడి కెళ్ళాడో మీరుగాని మాశారా? గదిలో లేడు. పెరట్లో లేడు. అత్తగారిదగ్గరా లేడు.' అంటూ గాభరాపడ్డది.

అప్పుడే వీధిలోంచి ఇద్దరుమనుష్యులు అనంతుడిని ఒక బండి వేసి తీసుకువచ్చారు. అందులో ఒకడు బలిష్ఠుడు; యువకుడు. అన్నాడు 'పిల్లలందరితోనూ ఆడుకుందికి వెళ్లినట్టున్నాడు. పొలాలదగ్గిర చెరువులో పడిపోయాడు. మేం మా పొలంలోకి నీళ్లు పెట్టుకుంటున్నాం. మేమూ అట్నుంచి వస్తున్నాం. మరో యిద్దరు పిల్లలు అక్కడినుంచీ అరుస్తున్నారు. వాళ్లు అల్లా ఎగువుపేటవాళ్ల పిల్లలు. చెరువులో పడిపోయాడో అని అరుస్తుంటే మేం వెళ్లితీశాం. డాక్టరుగారి దగ్గిరకి తీసుకవెళ్లానీ ళ్లూ తీయించాం. రాత్రి పన్నెండుగంటలకి తెలివి వస్తుందిట. ఆయన చెప్పాగు మీరు అదృష్టవంతులే. శ్టే నీళ్లు తాగలేదు పిల్లాడు.'

రాత్రిఅంతా అనంతుని తల్లి అతని మంచం ప్రక్కనే కూర్చున్నది. అనేకసార్లు అనేకరీతుల

అనంతుడు ఒక పిచ్చుకపిల్లనుగూర్చి పలవరించడం విన్నది. ఆమెకు అర్థమయినది ఒక్కటే. పిల్లవాడికి నిద్రలో కల వచ్చింది.

మరునాటి రాత్రికి జ్వరం కొంచెం తగింది. అతని తల్లి అతని మంచానికి దగ్గరలోనే ఇంకొక మంచంమీద పడుకున్నది తొలినాటి రాత్రి నిద్ర లేకపోవడంవల్ల కొలదిసేపట్లోనే నిద్రాపరవశురాలైంది.

సరిగా పదిన్నర గంటలు అయింది. అనంతుడు లేచి కారణరహితంగా స్మశానం వేపుకి బయలుదేరాడు. ఊరి పొలిమేరలు దాటేడో లేదో, విపరీతంగా నక్కల అరుపులు వినపడ్డాయి అనంతుడు వాటికి జడవలేదు. ఇంకా సాగిపోయాడు. స్మశానం ఊరికి అట్టే దూరం లేదు. అతను కొలదిసేపట్లోనే అక్కడికి చేరుకున్నాడు

*　　*　　*　　*

మర్నాటి ఉదయానికి అనంతుడు స్మశానం సమీపంలో ఉన్న ఒక శివాలయంలో నిద్రపోతూ కనపించాడు బహిర్భూమికి అటు వచ్చిన గ్రామీణులలో దైవభక్తులైన ఒకరిద్దరు చూశారు. సాధారణంగా అక్కడికి పగలే ఏ పిల్లలూ రారు. అట్టిది రాత్రి వచ్చినట్టుంది - అనంతుడక్కడ ఉండడం వారికి చాలా ఆశ్చర్యం కలిగించింది ఆ పిల్లవాడు ఎవరి తాలూకు అనేది వారికి అందలేదు.

అచటికి జేరిన వ్యక్తులలో ఒకడు అనంతుని లేపబోయి శరీరంమీద చెయ్యివేశాడు. అతని శరీరం ఎంతో ఉష్ణం చూపుతూఉంది. వారికి సంభ్రమం తరువాత జాలికలిగింది. ఆ పిల్లవానిని పోలీసుస్టేషనుకు తీసుకువెళ్లారు. ఎవరైనా. పిల్లవాడొకడు తప్పిపోయినట్లు చెపుతూ వచ్చినట్లయితే చూడమని చెప్తూ అక్కడ పండుకోబెట్టారు.

పగలల్లా వెతికి వెతికి, అనంతుని తల్లిదండ్రులు, సాయంత్రం పెద్ద పోలీసుస్టేషనులో చెప్పారు. పిల్లవాడు పడివున్న చోటు చెప్పారు అక్కడివాళ్లు. వారు గాభరాపడుతూ అక్కడికి చేరుకున్నారు.

'పగలల్లా తెలివి రాలేదు. అలాగే పడివున్నాడు. అన్నమనీ దాహమనీ ఏమీ అడగలేదు. ఏదో పిచ్చుకలనీ దయ్యాలనీ పలవరిస్తూనే ఉన్నాడు. ఉష్ణం అంచ తడపా చూస్తూనేఉన్నాం. జోరుగానే వుంది.' అన్నారు అక్కడి వాళ్లు.

ఆ రాత్రి డాక్టరుకూడా పలవరింపులు విన్నాడు. అసలుసంగతేమీ బోధపడక తికమక పడ్డాడు. కాని ఏదో అయిందని మాత్రం అనుకున్నాడు కాని అలా అనుకోవడంవల్ల ప్రయోజనం లేకపోయింది. జ్వరంకూడా ఆ ఉన్మాదావస్థతో సమానాంతరంగానే పెరుగుతున్నది.

పదిహేను రోజులు గడిచాక పిల్లవాని స్థితి చాలా మారింది. తోడిపిల్లలందరిలోనూ బలిష్ఠుడయిన అనంతుడు సన్నంగా, ఎనపుడకలాగా తయారయినాడు పలవరింపులు యథాప్రకారంగానే ఉన్నవి. అప్పుడప్పుడు 'యమదూతలు, నేను చచ్చిపోతాను' అని కూడా అంటున్నాడు.

ఆనాటి రాత్రి బామ్మను అడిగాడు అనంతుడు.

'మామ్మా! నేను చచ్చిపోతాను గదా! దెయ్యాన్ని అవుతాను?'

'ఒద్దురా బాబూ. తప్పు. అలాటిమాటలనకూడదు' అన్నది బామ్మ ఖేదపడి.

'రాజకుమారుడి కథ చెప్పు మామ్మా!' అన్నాడు మరికొంతసేపాగి, అనంతుడు.

'ఒద్దమ్మా! పడుకో.'

'అబ్బా చెప్పూ -' మూలిగాడు అనంతుడు.

బామ్మ గాభరాతో చెప్పడం మొదలుపెట్టింది. మధ్యమధ్య కొన్ని వదిలేసిందికూడా సగంలో. అనంతుడన్నాడు—

'నాకీ కథ వొద్దు. పిచ్చికకథ చెప్పు.'

'చిక్కొచ్చిందే నీతో! - అయితే ఊకొట్టు. ఒకనాడు—అనగాఅనగా, పిచుకా కాకీ స్నేహం చేసుకుని వున్నాయిట—'

'ఛీ ఛీ ఇది కాదు. అప్పన్న పిచికని చంపె య్యడమూ అదీ - ఆ కథ చెప్పు'

బహుశా అది వాచకపుస్తకంలోని కథకామాలుననుకున్నది బామ్మ.

'అయితే రేపు చెపుతానులే పడుకో.' అన్నది బామ్మ.

'రేపు తప్పకుండా చెబుతావా?'

'అలాగే చెబుతాను పడుకో.'

*　　*　　*　　*

మరునాడు అనంతుడు బామ్మను కథ చెప్పమని అడగలేదు. అనంతునిగూర్చి బామ్మ ఎందరితోనో చెప్పడంమాత్రమైంది.